

Bijlage 2: Onderbouwing en Evaluatie van het voorstel (CW3.1)

[Reclasseren: grenzen stellen, krachten benutten. Kenmerk: 3085850]

Op basis van Artikel 3.1 in de comptabiliteitswet wordt bij voorstellen een toelichting verwacht op nagestreefde doelstellingen, doeltreffendheid, doelmatigheid, ingezette beleidsinstrumenten en financiële gevolgen voor het Rijk en, waar mogelijk, maatschappelijke sectoren. Voorstellen die tot een substantiële beleidswijziging leiden dienen ook een evaluatieparagraaf te bevatten conform de motie Van Weyenberg en Dijkgraaf. Met deze bijlage wordt invulling gegeven aan de vereiste toelichtingen, die mogelijk verder worden aangevuld bij opvolgende Kamerbrieven. Deze bijlage is onderdeel van een pilot die in het kader van de Operatie Inzicht in Kwaliteit wordt uitgevoerd om de vindbaarheid van de vereiste toelichtingen te vergroten.

Onderdeel	Toelichting
Nagestreefde doelen	<p>Het doel van reclassering blijft Nederland veiliger maken en criminaliteit en slachtoffers voorkomen. De uitdagingen voor de reclassering zijn vertaald in een richtinggevende kijk op reclasseren, bestaande uit vijf ambities:</p> <ol style="list-style-type: none">1. De reclassering wordt uitdrukkelijker gepositioneerd als dé uitvoerder van bevolen vrijheidsbeperking, en investeert hiervoor in – de kwaliteit van – zijn strafrechtelijk werk.2. De effectiviteit van het reclasseringswerk wordt verhoogd door de specifieke kracht van de afzonderlijke reclasseringsorganisaties meer te benutten en te bewaken.3. Waardevolle ondersteuning bij het toezicht wordt vergroot door meer aandacht en ruimte voor de inzet van vrijwilligers.4. Een goed verloop van de detentieperiode en nazorg wordt bevorderd door een duidelijkere en betere positie van de reclassering binnen het gevangeniswezen.5. Het reclasseringswerk wordt verrijkt doordat de reclassering nadrukkelijker een brugfunctie kan gaan vervullen tussen strafrecht enerzijds en sociaal domein en zorg anderzijds.
Ingezette beleidsinstrument(en)	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Kwalitatief emanciperen:</i><ul style="list-style-type: none">- De reclassering zet in op versterking van vaardigheden personeel, om goed te kunnen (blijven) handelen naar de nieuwe spelregels, neergelegd in een aangescherpt kader (beleidsregels in het kader van de Wet USB) en hoge kwaliteitseisen.- Periodiek worden de nieuwe spelregels, en de mate waarin hiermee in overeenstemming wordt gehandeld, geëvalueerd (voor het eerst in 2021).2. <i>Eenheid in verscheidenheid:</i><ul style="list-style-type: none">- Met de reclassering, het OM en DJI wordt, in 2020 en 2021, onderzocht hoe beter aan te sluiten bij de kracht van afzonderlijke reclasseringsorganisaties en de betekenis hiervan voor de budgettaire verdeling.- Er wordt uitvoering gegeven aan, door de TK verzocht, (wetenschappelijk) onderzoek, naar de mogelijkheid van een vervangende taakstraf als de geldboete niet kan worden betaald.3. <i>Bevlogen vrijwilligers:</i><ul style="list-style-type: none">- Op basis van ervaring in de praktijk en onderzoek brengt de reclassering in 2021 de kosten en baten van vrijwilligers preciezer in kaart (in de vorm van een business case).- Vanaf 2021 vindt geleidelijke uitbreiding plaats van de – structurele – inzet van vrijwilligers bij toezicht.4. <i>In de bak aan de bak:</i><ul style="list-style-type: none">- De reclassering en DJI ontwikkelen een selectie-ondersteunend model (2020 en 2021), om goed te bepalen voor welke gedetineerden inzet van de reclassering zinvol is.- DJI en de reclassering komen in 2021 tot doelmatige samenwerkingsafspraken, op basis van lessen uit het verleden en (nog) af te ronden experimenten.5. <i>De lokale verbinding:</i><ul style="list-style-type: none">- De schakelrol van de reclassering met sociaal domein en zorg wordt nader gedefinieerd (betekenis en bedoeling).- Bij een beroep van gemeenten op de reclassering worden noodzakelijk bevonden voorwaarden gesteld.

Bijlage 2: Onderbouwing en Evaluatie van het voorstel (CW3.1)

Financiële gevolgen voor het Rijk	De beschikbare middelen voor de uitvoering van reclasseringsactiviteiten worden benut. Het budget voor 2021 bedraagt conform de conceptbegroting van Justitie en Veiligheid ad circa € 251 mln. Aanvullend is voor de rol van de reclassering in detentie in het kader van de Wet SenB voorzien in de hiervoor ingeschatte noodzakelijk bevonden dekking. De uitkomsten van (gestarte) experimenten en aangekondigd onderzoek kunnen mogelijk aanleiding geven om de beschikbare middelen te wijzigen.
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	Het lectoraat 'waarde van reclassering' van de hogeschool Saxion onderzoekt de waarde van de reclassering. De eerste bevindingen laten zien dat de reclassering maatschappelijke meerwaarde heeft. Die meerwaarde wordt nog niet in concrete bedragen weergegeven.
Nagestreefde doeltreffendheid	Door een straf met gerichte interventies krijgen delinquenten de kans hun leven op het goede spoor te brengen. Onderzoeken laten zien dat als interventies worden toegesneden op de criminogene tekorten van delinquenten, dit leidt tot vermindering van recidive. Hieraan werkt de reclassering door risico's te beheersen en delinquenten te stimuleren in hun gedragsverandering. Het voorgestelde beleidsinstrumentarium draagt bij aan een optimale inzet van de reclassering, rekening houdend met het regeerakkoord.
Nagestreefde doelmatigheid	De eerste resultaten van de Saxion hogeschool bevestigen dat de inzet van de reclassering meer opbrengt dan het kost. Ook is gebleken dat delinquenten minder vaak de fout ingaan na een toezicht of taakstraf, ten opzichte van een detentie. Dit zit onder andere in de verbinding die de reclassering maakt tussen delinquenten en samenleving, zodat zij na hun straf zonder al te veel problemen daaraan kunnen deelnemen. Hiervoor zijn naast de delinquent ook andere justitiële en maatschappelijke organisaties verantwoordelijk zoals zorginstellingen, gemeenten, onderwijsinstellingen en vrijwilligers. Door middel van het voorgestelde beleidsinstrumentarium wordt zowel de positie van de reclassering als de verbinding met andere betrokkenen versterkt.
Evaluatieparagraaf (of en hoe)	Alle uit de op reclasseren uitgetekende route voortkomende opdrachten worden geëvalueerd, in het kader van een proces- of wetsevaluatie. Voor het overzicht zal in 2023 gebundeld worden gerapporteerd over behaalde resultaten.

Indicatieve hulpvragen voor het invullen van de CW3.1 bijlage

Onderdeel	Hulpvragen
Nagestreefde doelen	Welke doelen worden nagestreefd met het voorstel in termen van beoogde prestaties en effecten?
Ingezette beleidsinstrument(en)	Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren?
Financiële gevolgen voor het Rijk	Welke gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting?
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren?
Nagestreefde doeltreffendheid	Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten? (beknopte beleidstheorie)
Nagestreefde doelmatigheid	Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?
Evaluatieparagraaf (of en hoe)	Wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd, en zo ja, hoe?

N.B. bij het volledig doorlopen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) komen alle CW 3.1 vereisten terug.